

Korna i vall

Ingrid Kärrström

Utanvessare kallades förr dom som bodde i gårdar, utan tillhörande jord och skog. En eller några kor kunde dom ha ändå. Mjölken var ju en viktig beståndsdel i hushållet.

Anna Almgren och Gunni Sandin Johansson minns tillbaka till tiden omkring 1920. Anna och Gunni var småflickor då.

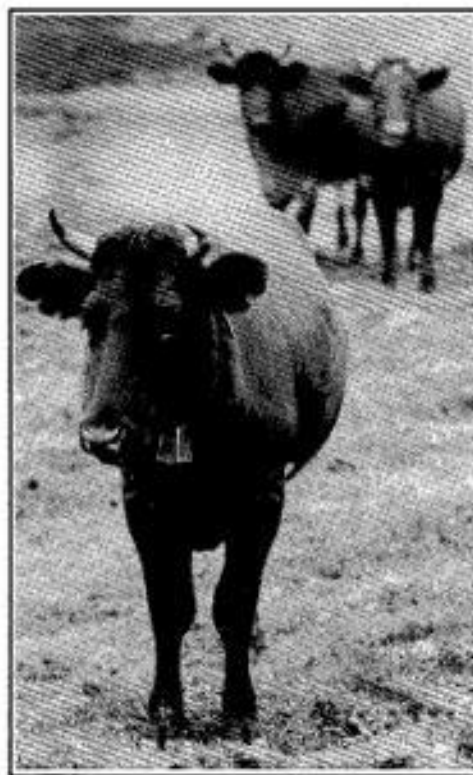
Annas mor hette också Anna. Hennes ko Rölind var inhyses hos Hillmans; mor Annas födelsehem.

En söndag i maj, när det hade börjat grönska i naturen, gick kvinnorna (att sköta kor var kvinnofolksgöra) i sällskap med korna till Bosjön. Bondhustrurna Karin Lund och Maria Hillman följde också med, då betet till deras kor inte riktigt räckte till därhemma. Denna första valldag var kvinnorna klädda i ljusa förkläden och ljusa halsdukar, som om dom hälsade våren. I vänster hand hade dom en korg med matsäck och stickstrumpa. Ingen tid fick gå till spillo. I höger hand en kapp.

Det var bara den första dagen som kvinnorna stannade med korna hela dagen. Sedan följde dom korna halvvägs. Korna klarade sig själva. Dom visste vart dom skulle gå när dom skulle gå hem. Dock kunde tiderna variera något.

Var det mycket mygg, kom korna hem tidigare. Var det svamptid kunde korna bli försenade, då dom inte kunde motstå skogens läckerheter.

Skällkon gick först, men sista sträckan spurtade Rölind. Anna ställde alltid ut en hink med lite godis vid grinden, som korna skulle passera. Rölind ville inte dela med sig av godsakerna till kokompisarna. Därav denna brådska.

Gunni berättade att hennes mamma, Anna Sandin, Stina Berglund, Karin Gärdin med flera gick i vall med korna på Knaperskogen. Gunni fick följa med ibland. Det var roligt; så roligt att en gång, när mamma Anna bestämt att Gunni skulle stanna hemma, så hoppade hon ut genom ett fönster och sprang i kapp. »Knaperskogskorna» klarade sig snart själva även dom. Dröjde dom för länge borta, gick Anna till skogen för att leta efter dom. Då kunde det hända att Anna och korna »omfors» och att korna kom hem före Anna. Hur gjorde dom då? Jo, pappa Simon tog bjällran av skällkon och gick med Gunni till skogen. Där plingade dom och Anna kände igen ljudet. Dom hittade varandra och kunde gå hem och mjölka.

Förr var korna individer med namn och dom sköttes på ett bättre sätt än i dag, kom vi fram till, Anna, Gunni och jag. ☀

[Hillebygden, Nr. 1, 1994]